

STOWARZYSZENIE POLSKI INSTYTUT PRAW GŁUCHYCH

UL. A. GAJKOWICZA 5/85 , 03-562 WARSZAWA

REGON : 369501740

NIP : 5242852956

E-MAIL : biuro.spipg@wp.pl

Warszawa, dn. 4.04.2024 r.

STANOWISKO

**STOWARZYSZENIA POLSKI INSTYTUT PRAW GŁUCHYCH
STANISŁAW POROWSKI PREZES ZARZĄDU STOWARZYSZENIE POLSKI
INSTYTUT PRAW GŁUCHYCH
DANIEL KOWALSKI – DYREKTOR ZARZĄDZAJĄCY
I PEŁNOMOCNIK ZARZĄDU DS. OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
STOWARZYSZENIE POLSKI INSTYTUT PRAW GŁUCHYCH**

**KOMISJA EKSPERTÓW DS. OSÓB GŁUCHYCH BRPO
4.04.2024 R.**

Szanowni Państwo,

Nazywam się Stanisław Porowski, jestem Prezesem Zarządu Stowarzyszenia Polski Instytut Praw Głuchych, chciałbym omówić złożoną przez Stowarzyszenie Polski Instytut Praw Głuchych tj. petycję w zakresie nałożenia na komitety wyborcze partii politycznych obowiązku udostępniania informacji w polskim języku migowym w dniu 28 maja 2019 r. została ona pozytywnie rozpatrzona przez Komisję Petycji, postanowiono wnieść projekt ustawy który nie był do końca dobry, wymagał wielu zmian i modyfikacji w szczególności poprzez zapewnienie osobom głuchym tłumaczy języka migowego w wyborach.

W związku z upływem IX kadencji Sejmu RP projekt ustawy uległ dyskontynuacji.

Po wyborach parlamentarnych w 2023 roku, dopiero po ukonstytuowaniu się Komisji Sejmowych, złożyliśmy do Marszałka Sejmu RP zmodyfikowaną i uzupełnioną o mocne argumenty petycję w dniu 22 listopada 2023 r. w sprawie nowelizacji Kodeksu wyborczego przez wprowadzenie ustawowego obowiązku zapewnienia informacji w formie napisów i tłumaczenia na polski język migowy. Szczegółowo opisaliśmy tą petycję z uzasadnieniem – załączając do petycji propozycję projektu zmian w ustawie Kodeks Wyborczy, wskazując szereg postulatów w zakresie dostępności wyborów dla osób głuchych i niedosłyszących, dopiero w dniu 16.01.2024 r. została ona skierowana do sejmowej Komisji do Spraw Petycji - czekamy na opinię Biura Analiz Sejmowych, mamy nadzieję, że będzie ona pozytywna.

W petycji wskazaliśmy, że pożądane byłoby opatrywanie audycji wyborczych w formie napisów oraz tłumaczeń na polski język migowy już na etapie ich tworzenia, zapewniania tłumaczenia na polski język migowy debat pomiędzy przedstawicielami komitetów wyborczych oraz stosowanie napisów obok tłumaczenia na polski język migowy jako rozwiązania skierowanego do odrębnego grona adresatów.

A postać tłumacza kadrowana od pasa w górę nie powinna być mniejsza niż 1/8 wielkości ekranu. Jeśli jest mniejsza, odbiór treści jest utrudniony, a praktycznie niemożliwy dla osób starszych i słabowidzących. Wizerunek tłumacza nie powinien być zakrywany przez tzw. paski informacyjne.

Postulujemy również wprowadzenie tłumaczenia zgodnie ze światowymi standardami, tj. w formie zespołowej pracy tłumaczy, w której każdy z nich dokonuje translacji nie dłużej niż przez 15-20 minut. Z badań wynika bowiem, że wraz z upływem czasu jakość tłumaczenia spada z powodu zmęczenia tłumacza. Dostrzega się tutaj brak ustawowego obowiązku tłumaczenia audycji i programów wyborczych na polski język migowy, to powinno być obligatoryjne dla komitetów wyborczych partii politycznych.

Informacje na temat przebiegu wyborów powinny być dostępne w formie napisów oraz w polskim języku migowym tak aby głuchy i niedosłyszący wyborca mógł zapoznać się z pełną informacją na temat komitetów wyborczych, najlepszym rozwiązaniem byłoby nagranie tego materiału w formie napisów oraz tłumaczeń na polski język migowy i umieszczenie go na stronie PKW.

Oczywistym jest to, że materiały wyborcze, programy wyborcze komitetów wyborczych partii politycznych powinny być dostępne w polskim języku migowym np. w formie specjalnych zakładek na stronach internetowych.

Obowiązkiem Państwa Polskiego jest eliminowanie przypadków łamania praw wyborczych osób głuchych i niedosłyszących. Prawa Osób Głuchych i Niedosłyszących zagwarantowane są w Konstytucji RP oraz Konwencji Praw Osób Niepełnosprawnych.

Konstytucja RP mówi o zasadzie powszechności wyborów, przyznaje każdemu obywatelowi prawo do czynnego i biernego wzięcia udziału w wyborach, należy podkreślić to, że Rzeczpospolita Polska od prawie 11 lat jest też stroną Konwencji ONZ o prawach osób z niepełnosprawnościami. Zgodnie z art. 29 Konwencji ONZ o prawach Osób Niepełnosprawnych i Głuchych i należy zapewnić „możliwość pełnego i efektywnego uczestnictwa w życiu publicznym i politycznym”.

Brak dostępu do pełnej informacji w formie napisów oraz tłumaczeń na polski język migowy związanych z wyborami poszczególnych komitetów wyborczych partii politycznych jest naruszeniem Konstytucji RP oraz Konwencji Praw Osób Głuchych tj Audyzm.

Wybory są świętem demokracji. Osoby głuche i niedosłyszące chcą i mają prawo w nich uczestniczyć na równi jako kandydaci z innymi. A pryncypia konstytucyjne i uniwersalne wartości, jak godność człowieka, przemawiają za tym, aby zrobić wszystko, aby ten cel został zrealizowany. Należy zapewnić osobom głuchym i niedosłyszącym optymalne warunki do realizacji przez nich konstytucyjnie gwarantowanych praw wyborczych.

Nie tylko chodzi o respektowanie przepisów prawa, ale też zwykłą ludzką empatię i potrzebę dostrzeżenia tego, że głusi i niedosłyszący wyborcy powinni oddać głos w warunkach komfortowych, odpowiadających ochronie godności człowieka.

Regulacje ustawowe muszą gwarantować osobom głuchym i niedosłyszącym pełnoprawny udział w wyborach w szczególności dostępu do informacji i komunikowania się w trakcie kampanii, czyli wprowadzając wymóg pełnej dostępności kampanii wyborczej – TO WYNIKA WPROST Z KONSTYTUCJI RP ORAZ KONWENCJI PRAW ON I GŁUCHYCH. Dziękujemy za umożliwienie nam przedstawienia stanowiska w przedmiotowej petycji.

Z wyrazami szacunku,

Stanisław Porowski

Prezes Zarządu

Daniel Kowalski

Dyrektor Zarządzający

Pełnomocnik Zarządu ds. Osób Niepełnosprawnych